

Virgöl 28 Temmuz

Emin Reşah

2020-07-28 17:39:08+0300

Tarihte Kartaca ve Roma üç defa savaşmış. Kartaca şimdiki Tunus civarında bir ülke ve Roma devleti ile Akdeniz'deki ticaret için kavgaya tutuşmuşlar. Bu savaşların ikincisinde Kartaca'nın meşhur generali Hannibal Barca Cannae'da kendi ordusunun iki katı büyüklükteki bir Roma ordusunu 50-70bin civarı kayıp verdirerek yenmiş. (Kullandığı taktik Osmanlıların Mohaç'ta kullandığı taktiğe benziyor mesela, bunu bize *Türklerin kullandığı taktik* diye öğretmişlerdi ama Göktürklerle 800, Mohaç'a 1700 yıl var.) Daha sonra iç politik mücadelenin ve Romalıların yeni ordu komutanı Scipio'nun etkisiyle savaşı kaybetmişler.

Yaptıkları barış anlaşmasında 50 yıl boyunca savaş tazminatı ödemeleri gerekiyor. 10. yılın sonunda *kalan tazminatı ödeyelim* diye haber veriyorlar Roma'ya, Roma kabul etmiyor. Her yıl *savaşı kaybettiğini hatırlatmak için*.

Tazminat bittikten sonra da neredeyse bir şehir devletine dönüşmüş Kartaca'dan talepleri bitmiyor. Bir yerde barış için Kartaca'nın soylu ailelerine mensup 300 çocuğu rehin alıyorlar ve şehrin denizden *15 km içeriye taşınmasını* istiyorlar. Kartacalılar yalvarıyor, yakarıyor, *tarihte savaşmadan şartsız teslim olmuş şehirlerin başına hiç böyle şeyler gelmemiştir* diyor ama Romalılar Kartaca'nın zenginliğini ele geçirmekte ve *tamamen yok etmekte* kararlı. Neticede Kartaca direniyor ama 3 yıllık bir kuşatmanın ardından Roma orduları şehre girip yok ediyor.

Cannae'yı unutmadıkları için mi böyle yaptılar, yoksa zenginliğine çökmek için mi? 3. savaş tamamen bir fetih savaşı, artık karşılarında tehdit olacak bir Kartaca devleti yok ve o noktada Kartaca'nın da rakip olmaya niyeti yok ama yine de yok ediyorlar. Her konuşmasının sonunda *Kartaca mutlaka alınmalıdır* diyen Romalı Senatör Cato'nun, bir defasında elindeki bir inciri masaya bırakıp *3 günlük mesafede böyle incirler yetişiyor* dediğini söylüyorlar. *Böyle incirler yetiştiren bir yer var ve hem de bizim ezeli düşmanımız.*

Roma tarihi bizim için *ötekinin tarihi* olarak da okunabilir, *bizim tarihimiz* olarak da. Osmanlı kendini Doğu Roma devletinin devamı olarak görüyordu ve o zaman Roma bizdik. Şimdilerde Roma değil de, Kartaca gibi bir durumdayız. Tanzimat'tan beri öyleyiz ve Batı'yla uyumlu olursak *dış tehditlerden* korunacağımızı düşünüyoruz. Ayasofya'nın cami olarak tekrar açılmasıyla ilgili olarak *onları ürkütmeyelim, iyi çocuk olalım* alt metinli bütün söylemin altında

bu yatıyor. *Bir zamanlar biz de onları yenmiş ve korkutmuş olabiliriz ama şimdi iyi Kartaca olursak, Roma bize dokunmaz.*

İyi Kartaca'nın başına neler geldiğini ve bunun Kartaca'nın (bir önceki savaştan neredeyse 50 yıl sonra) yaptıklarıyla alakalı olmadığını görünce, *iyi Kartaca* olmanın bir faydası olmadığını anlıyoruz. *Şimdi dünya değişti, artık uluslararası hukuk var* diyorlar. Bu galiplerin bir propagandasından ibaret. Dünyanın değiştiği yok, galipler her zaman barıştan yana, Amerikan İmparatorluğu da Roma İmparatorluğu kadar sözüne sadık. Bir zamanlar İran'a karşı kıskırttıkları Saddam Hüseyin'in (*iyi Kartaca* olduktan ve sınırları dışına çıkmıyorken) tepesine bomba yağdıran imparatorluğun devrinde *uluslararası hukuk* diye bir şey olduğunu düşünmek ilginç. *Uluslararası hukuk* denen meselenin temelde bir *İmparatorluk Hukuku* olduğunu ve imparatorluk dağıldığında, hukukun da onunla beraber çöpe gideceğini görmek de zor değil.

Konu Ayasofya konusu değil, Nişanyan gibi *aha şimdi İslam cumhuriyeti oldu* diyecek kadar büyük bir olay yok ortada. İç politikada Erdoğan'ın her yaptığında ayrı bir hikmet gören kitlenin ve dışarıda da Yunanistan (ve bir nebze sair Ortodoksların) dışında önem veren kimsenin de olduğunu sanmıyorum. Ancak bizim *iyi Kartacalıların* rutin dışına en ufak çıkışımızda gösterdikleri eziklik çok ilginç.

Şunu söyleyebilirler: *İmparatorluk ile mücadele edecek bir kudretimiz yok ve askeri olarak onlardan korkmalıyız. O halde iyi Kartaca olup, Batı'yı ürkütmemek dışında bir çıkar yol yok, mücadele edersek kaybedeceğimiz kesin, mücadele etmezsek belki bizi unuturlar veya görmezden gelirler, biz de yaşamaya devam ederiz.*

Ben burada *3. bir yol arayalım* diyenlerdenim. Hazır olmadığımız bir mücadelenin içine erkenden girmeye tabii ki gerek yok, ancak körü körüne *iyi Kartaca* olmaya çalışıp Batı'nın bize çizdiği sınırlarda bulunmanın da nihayetinde bizi *kurtuluşa erdireceği* doğru değil. Batı'nın böyle bir karakteri yok. Batı bir zamanlar kendisini ölümün eşğine getirmiş olan mücadeleyi üzerinden 500 sene geçmiş olsa da hatırlamaya devam ediyor. Her konuşmasını Kartaca'yı anarak bitiren Yaşlı Cato'nun adının Amerikan politikasına yön veren kurumlardan Cato Enstitüsü'nde hala yaşadığına bakarsak, ezeli düşmanları *sıradan halk* unutsa da devletlerin unutmadığını söyleyebiliriz. *İyi Kartaca* olmanın uzun vadede bir faydası yok, *akıllı ve güçlü Kartaca* olmak dışında bir yol görünmüyor.